

Motivering van de Raad: Standpunt (EU) nr. 16/2016 van de Raad in eerste lezing met het oog op de aanneming van een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende beschermende maatregelen tegen schadelijke organismen bij planten, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 228/2013, (EU) nr. 652/2014 en (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van de Richtlijnen 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG en 2007/33/EG van de Raad

(2016/C 376/02)

I. INLEIDING

1. De Commissie heeft op 6 mei 2013 het in hoofde genoemde voorstel, met als rechtsgrondslag artikel 43 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, bij het Europees Parlement en de Raad ingediend ⁽¹⁾.
2. Het Economisch en Sociaal Comité heeft op 10 december 2013 advies uitgebracht en het Comité van de Regio's heeft op 13 januari 2014 de Raad te kennen gegeven geen advies te zullen uitbrengen.
3. Het Europees Parlement heeft op 15 april 2014 zijn standpunt in eerste lezing vastgesteld ⁽²⁾. Dat standpunt werd vervolgens door het nieuw verkozen Parlement bevestigd en mevrouw Anthea McINTYRE (ECR (UK)) werd aangewezen als rapporteur.
4. Twee nationale parlementen hebben advies uitgebracht over de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid ⁽³⁾.
5. Aansluitend op het voorbereidende werk van de Groep fyto-sanitaire vraagstukken (bescherming en inspectie), de Groep hoofden van de fyto-sanitaire diensten en de Groep landbouwraden/fyto-sanitaire deskundigen, heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers op 30 juni 2015 het voorzitterschap het mandaat ⁽⁴⁾ verstrekt om onderhandelingen aan te knopen met het Europees Parlement.
6. Na een aantal technische vergaderingen en informele trialogen tijdens het Luxemburgse voorzitterschap, is tijdens een dialoog op 16 december 2015 ⁽⁵⁾ een voorlopig akkoord over een algemeen compromis bereikt, met het oog op een vroegtijdig akkoord in tweede lezing tussen het Europees Parlement en de Raad. Dat compromis werd door het Comité van permanente vertegenwoordigers op 18 december 2015 bekrachtigd. Daarna werd de tekst gezamenlijk door de Commissie, het Europees Parlement en de Raad herzien om ervoor te zorgen dat hij een afspiegeling vormde van het bereikte compromis.
7. Op 3 mei 2016 heeft de voorzitter van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling van het Europees Parlement de voorzitter van het Comité van permanente vertegenwoordigers een brief doen toekomen met de mededeling dat indien de Raad zijn standpunt in eerste lezing overeenkomstig de bovengenoemde compromistekst vaststelt, hij de plenaire vergadering zou aanbevelen het standpunt van de Raad zonder amendementen tijdens de tweede lezing van het Parlement goed te keuren, onder voorbehoud van bijwerking door de juristen-vertalers.
8. De Raad heeft op 26 mei 2016 een politiek akkoord over de compromistekst bereikt ⁽⁶⁾.

II. DOELSTELLING

Het algemene doel van de verordening is om iets te doen aan de gestegen risico's in de fyto-sanitaire sector, die voortvloeien uit nieuwe schadelijke organismen en ziekten (welke hun oorsprong vinden in de mondialisering van de handel en klimaatverandering). Ook moet de verordening zorgen voor de modernisering van een aantal instrumenten inzake plantgezondheid op handelsgebied — voor de handel binnen de EU (betere traceerbaarheid in de interne markt) én met derde landen — met de nadruk op een risicogebaseerde aanpak. Er dient een passend niveau van plantgezondheid te worden gewaarborgd door middel van betere surveillance en vroegtijdige uitroeiing van uitbraken van nieuwe schadelijke organismen.

⁽¹⁾ Doc. 9574/13.

⁽²⁾ Doc. 8307/14.

⁽³⁾ Doc. 11870/13 en 12254/13.

⁽⁴⁾ Doc. 10108/15 REV 2.

⁽⁵⁾ Doc. 15142/15 + ADD 1, doc.15143/15.

⁽⁶⁾ Doc. 8338/16 + ADD 1.

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

1. Algemene opmerkingen

Het tussen de twee medewetgevers bereikte compromis handhaaft de doelstellingen van het Commissievoorstel, maar neemt ook een aantal door de Raad aangebrachte wijzigingen over, evenals de belangrijkste amendementen van het Europees Parlement in eerste lezing.

2. Voornaamste punten

De belangrijkste elementen van het met het Europees Parlement bereikte compromis worden hieronder toegelicht:

a) Toepassingsgebied

Volgens het Commissievoorstel kunnen alleen parasitaire planten worden beschouwd als schadelijke organismen bij planten.

De Raad en het Europees Parlement zijn overeengekomen dat met het oog op een meer flexibele respons op bestaande en opkomende risico's, ook niet-parasitaire planten zouden kunnen worden opgenomen in het toepassingsgebied van de verordening, op voorwaarde dat zij ernstige economische, sociale en ecologische gevolgen hebben voor het grondgebied van de Unie.

b) Prioritaire schadelijke organismen

Het Commissievoorstel introduceert het nieuwe concept van „prioritaire” schadelijke organismen: deze hebben ernstige gevolgen voor het grondgebied van de Unie, en er moeten specifieke EU-middelen worden ingezet om die te bestrijden — wat ook verdergaande verplichtingen met zich meebrengt voor zowel bevoegde autoriteiten, als professionele exploitanten als particulieren.

Volgens het bereikte compromis zullen de prioritaire schadelijke organismen worden vastgesteld aan de hand van een aantal gedetailleerde criteria, die zullen worden opgenomen in een bijlage bij de verordening, en zal het aantal ervan niet a priori worden beperkt.

c) Invoerregeling

Het Commissievoorstel bevat een aantal instrumenten om te voorkomen dat schadelijke organismen op het grondgebied van de Unie worden binnengebracht via planten, plantaardige producten of andere materialen uit derde landen.

De Raad en het Europees Parlement waren het erover eens dat een dergelijk systeem moest worden versterkt door de invoering van een aantal nieuwe elementen.

Bijgevolg werd er een nieuwe categorie planten, plantaardige producten of andere materialen „met een hoog risico” toegevoegd: die planten, plantaardige producten of andere materialen houden op basis van een voorlopige beoordeling een onaanvaardbaar risico op schadelijke organismen in voor het grondgebied van de Unie. Bijgevolg is het binnenbrengen ervan op het grondgebied van de Unie vanuit een derde land verboden zolang er geen volledige risicobeoordeling voorhanden is.

Bovendien zal voor een uitgebreid scala aan planten, plantaardige producten of andere materialen een fytosanitair certificaat vereist zijn dat de conformiteit van uit een derde land op het grondgebied van de Unie binnengebrachte planten, plantaardig producten of ander materiaal met de Uniewetgeving aantoont.

b) Gedelegeerde bevoegdheden en uitvoeringsbevoegdheden

De voorgestelde bevoegdheden van de Commissie zijn met bijzondere aandacht bestudeerd; een aantal artikelen is anders geformuleerd om de bevoegdheden van de Commissie beter te omschrijven.

Het bereikte compromis voorziet ook in de vaststelling van een lijst van prioritaire schadelijke organismen door middel van een gedelegeerde handeling, aangezien het hier gaat om het in kaart brengen van bredere beleidsprioriteiten, en niet alleen om de toepassing van wetenschappelijke criteria op schadelijke organismen bij planten.

IV. CONCLUSIE

Het standpunt van de Raad in eerste lezing vormt een volledige weergave van het tussen de twee medewetgevers bereikte akkoord, aangezien dat is bevestigd door de bovengenoemde brief van de voorzitter van de EP-Commissie landbouw en plattelandontwikkeling aan de voorzitter van het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel) van 3 mei 2016. Het is vervolgens op 26 mei 2016 door de Raad bekrachtigd door de aanneming van het politiek akkoord.
